

שכר מפלה בוועדות המקומיות אבנר אקרמן

ייעול פס הייצור של תוכניות הבנייה



לערים בישראל נתוני יסוד שונים. האחת בלב אזור הביקוש, אחרת מתקשה להתפתח בשל מחסור בתשתיות; אחת

מנסה לשמור על אופי מסוים והאחרת נאבקת לפיתוח אזורי תעסוקה. נתוני פתיחה שונים מייצרים תהליכים שאין ביניהם בהכרח דמיון. לשונות הזו יש גם מאפיינים פוליטיים, וכל ראש רשות מפתח את החזון המתאים לעירו, שעל כסיסו הוא נבחר לתפקיד.

איגוד מהנדסי הערים בישראל, המייצג את מהנדסי הערים והוועדות השונות, מנסה למצוא את המכנה המשותף לכולם, בניסיון להתמודד עם האתגרים והמטלות המונחים לפתחו של כל מהנדס עיר, ומציעים מעגלי התיעוצות ושיתוף, אך בסוף כל מהנדס מקבל את ההחלטות לבד.

ולמרות זאת, כולנו נאבקים יחד בנושא אחד משותף, חוצה רשויות ומגזרים. לכולנו התמודדות יומיומית, לעיתים סיופית, בנושא כוח האדם. כמשרתי ציבור וכנותני שירות,

שאחראים על עובדי הוועדות לסוגיהן, אנו מתקשים לגייס כוח אדם מקצועי, מיומן ומנוסה ומתמודדים לא אחת עם אנשי מקצוע טובים יותר מן השוק הפרטי, הבאים לקבל את שירותינו.

כראי מאוד שעובדי הרשות המקומית, השייכים לגוף שאמור להתוות את התוכניות העתידיות, לקבוע מדיניות ולייצר ודאות תכנונית, יהיו עתירי ניסיון וכאלה שהשירות הציבורי יהווה משאת נפש ושליחות עבורם.

לא כולם יודעים כי תקני כוח אדם של הרשויות מטופלים ומאושרים

על ידי משרד הפנים, אבל השכר מאושר על ידי משרד האוצר. למרות שמתקיימת רפורמה מקיפה, חשובה ויעילה בחוק התכנון והבנייה המתבטאת בקיצור תהליכים, הסמכת ועדות מקומיות, קציבת זמנים ורישוי זמין, אין בה כלל התייחסות לכוח העבודה ולדרכי אישור התקנים.

ראש מטה הדיור כבר הכריז שב"פס הייצור" של יחידות הדיור במדינה, החוליה הקובעת היא כושר הייצור, ומאחר שחברות הבנייה בארץ הגיעו לקצה גבול היכולת שלהן, הוא פועל להבאת חברות בנייה זרות.

על אותו משקל, "פס הייצור" של אישור תוכניות והיתרי בנייה מורכב מעובדי הוועדות המקומיות. לפיכך, יש לערוך רפורמה גם בתקניהם של עובדי הוועדות, ולא פחות חשוב, לדאוג ששכרם יהיה אטרקטיבי ויתחרה בשכר המקובל בשוק הפרטי. שהרי רק אנשים טובים יוכלו לבצע את השינוי המיוחל בתחום התכנון רשויות המקומיות.

לאחרונה אושרה על ידי משרד האוצר, מנהל התכנון, מרכז השלטון המקומי והסתדרות עובדי המעו"ף, תוספת שכר של 2,000 שקל, בשתי פעימות, לעובדי הוועדות המקומיות, כחלק מההבנה שיש לשפר את שכרם. הרעיון מבורך אך הביצוע בעייתי, שכן מעורבות ההסתדרות הביאה לכך שתוספת השכר תינתן אך ורק לעובדים הנכללים בהסכמים הקיבוציים.

מנגד, נקלטו במשך שנים עובדים בשכר נמוך באמצעות חוזים אישיים, חוזים צמודי שכר-מנכ"ל, צמודי מדד ועוד. עם התפוגגות ענני השמחה שליוותה את ההסכם, מצאו אלה את עצמם מחוץ לאותו הסכם שאמור היה,

לדברי נציגי השלטון המקומי ומנהל התכנון, לכלול את כ-ו-ל-ם. במקום לתת תגמול הולם ולתקן עיוותים של שנים, נוצרה בעיה חדשה. עובדים ותיקים לא מתוגמלים כמו חדשים, עובדים מקצועיים משתכרים פחות מכאלה שמבצעים עבודות פחות מקצועיות ועוד.

בעיות השכר של עובדי הוועדות המקומיות לא רק שלא נפתרו, אלא מצבם אף הורע. מול תקציבי העתק שהשקיעה הממשלה במנגנונים לרפורמה בתכנון ובנייה, היא ויתרה על השקעת משאבים בוועדות המקומיות עצמן, שיכלה לשפר מאוד את יעילותן של "פס הייצור"

נראה כי החלטות שרירותיות, שלא לומר לא מקצועיות, גרמו לכך שלא רק שלא נפתרו בעיות השכר של עובדי הוועדות המקומיות, אלא מצבם אף הורע. מול תקציבי העתק שהשקיעה הממשלה למימון רשימת מנגנונים ארוכה, אשר ישרתו את מימושה של הרפורמה בתכנון ובנייה, היא ויתרה על השקעת משאבים בוועדות המקומיות עצמן, אשר הייתה יכולה לשפר מאוד את יעילותן של "פס הייצור". למזלנו, אפשר עוד לתקן. אנו סבורים שעוד לא מאוחר להשקיע בתחום ובכך לתת מענה ראוי לתלונות בדבר האיטיות וחוסר היעילות בוועדות השונות, העיכוב בתהליכי הבנייה והפיתוח והכפילות שבין ועדות מקומיות ומחוזיות. ●

הכותב הוא יו"ר איגוד מהנדסי ערים בישראל